

U-jatkokirjelmä: Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission asetustalonoksesta (komission ehdotus asetuksen (EU) N:o 360/2012 muuttamisesta)

Kokous

Komission ja jäsenvaltioiden välinen toinen neuvoa-antava kokous koskien SGEI de minimis –asetus-ehdotusta 4.9.2023

Eduskuntatunnus

U 10/2023 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 19.4.2023 ensimmäisen luonnoksen asetuksen Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja tuottaville yrityksille myönnettävään vähämerkityksiseen tukeen (ns. SGEI de minimis -asetus) (EU) N:o 360/2012 muuttamisesta, josta annettiin eduskunnalle 25.5.2023 U-kirjelmä (U 10/2023 vp). Esityksessä oli kaksi keskeistä muutosehdotusta: Ensinnäkin esitettiin SGEI de minimis –tuen enimmäismäärän korotusta. Toiseksi esitettiin kansallisen tai EU-tason keskusrekisterin perustamista tuen enimmäismäärän seurantaa varten. Suomen kommentit ensimmäisestä asetustalonoksesta toimitettiin virallisen kuulemisen aikana 19.04.-01.06.2023. Asetustalonoksesta järjestettiin jäsenvaltioiden ja komission välinen puhelinkokous 24.5.2023.

Ensimmäisestä asetustalonoksesta saadun palautteen perusteella komissio julkaisi toisen asetustalonoksen 4.8.2023. Toisessa asetustalonoksessa SGEI de minimis –tuen enimmäismäärää on korotettu verrattuna komission ensimmäiseen asetustalonokseen. Lisäksi ensimmäisessä asetustalonoksessa ehdotetun kansallisen tai EU-tason keskusrekisterin perustamisen määräaika on pidennetty kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen.

Toisesta asetustalonoksesta järjestetään jäsenvaltioiden ja komission välinen puhelinkokous 4.9.2023. Suomen alustavat kirjalliset kommentit toimitetaan komissiolle määräajan

mukaisesti 4.9.2023 ja lopullinen kanta toimitetaan sen valmistuttua. Komission on tarkoitus hyväksyä asetus vuoden 2023 loppuun mennessä kuultuaan jäsenvaltioita. Uuden asetuksen olisi tarkoitus astua voimaan 1.1.2024.

Suomen kanta

U-kirjelmässä U 10/2023 vp esitetyt kantoja täsmennetään seuraavasti:

Tuen enimmäismäärien korotus

SGEI de minimis –tuen yleisen yrityskohtaisen enimmäisrajan nosto 700 000 euroon nykyisestä 500 000 eurosta ja aiemmin ehdotetusta 650 000 eurosta on valtioneuvoston näkemyksen mukaan edelleen lähtökohtaisesti perusteltua inflaatiokehityksen johdosta. Tuen yrityskohtaisen kumulaatioperusteen ehdotettu muuttaminen kolmesta verovuodesta kolmeen vuoteen on kannatettavaa kumuloitumisen tarkastelun helpottamiseksi.

Kansallisen tai EU-tason keskusrekisterin perustaminen

Valtioneuvosto kannattaa keskusrekisterin perustamiseen annettavan siirtymäajan pidentämistä kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen. Pidentetty siirtymäaika mahdollistaa riittävän ajan tarvittaville kansallisille täytäntöönpanotoimille.

Asetusluonnoksen ehdotus jäsenmaiden päätäntävällä alle 1000 euron SGEI de minimis ja de minimis –tukien rajaamisesta pois rekisteristä on valtioneuvoston näkemyksen mukaan ymmärrettävää hallinnollisen taakan rajauksen näkökulmasta.

Pääasiallinen sisältö

Tuen enimmäismäärien korotus

Ensimmäisessä asetusluonnoksessaan komissio ehdotti jäsenvaltiossa yhdelle yritykselle kolmen verovuoden aikana myönnettävän tuen enimmäismäärän korotusta 500 000 eurosta 650 000 euroon. Toisessa asetusluonnoksessa kyseistä enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi niin, että yhdelle yritykselle kolmen vuoden aikana myönnettävä tuen määrä voisi olla enintään 700 000 euroa.

Aiemmin tuen myöntämisen yrityskohtaisena kumulaatioperusteena on käytetty tuensaa-jayrityksen verovuotta siten, että yrityksen kolmen verovuoden aikana saama SGEI de minimis ja de minimis –tukimäärä ei saa ylittää säädettyä enimmäismäärää. Uudessa luonnosehdotuksessa on luovuttu verovuoden käytöstä. Komissio ehdottaa sen sijaan laskentaperusteeksi kolmea vuotta.

Kansallisen tai EU-tason keskusrekisterin perustaminen

U-kirjelmässä (U 10/2023 vp) käsiteltiin yksityiskohtaisesti ensimmäisessä asetusluonnoksessa komission ehdottamaa kansallisen tai EU-tason keskusrekisterin perustamista tuen enimmäismäärän seuranta varten. Toisessa asetusluonnoksessa ehdotetaan kahta muutosta keskusrekisterin osalta: ensinnäkin ehdotetaan rekisterin perustamiseen liittyvän siirtymäajan pidentämistä kuudesta kuukaudesta kahteen vuoteen ja toiseksi annetaan jäsenmaille mahdollisuus pidättäytyä ilmoittamasta rekisteriin alle 1000 euron tukipää-töksiä.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Käsiteltävänä oleva ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 108 artiklan 4 kohtaan, jonka mukaan komissio voi antaa niitä valtiontukimuotoja koskevia asetuksia, jotka neuvosto on SEUT 109 artiklan mukaisesti määrittänyt sellaisiksi, jotka voidaan vapauttaa ilmoitusmenettelystä.

SEUT 109 artiklan nojalla neuvosto on hyväksynyt valtiontukien valtuusasetuksen (EU) 2015/2018, jonka mukaan vähämerkityksinen tuki on vapautettu ilmoitusmenettelystä. Nyt käsiteltävänä oleva komission ehdotus perustuu tähän valtuusasetukseen (EU) 2015/2018.

Käsittely Euroopan unionissa

Komission julkaisi ensimmäisen asetusluonnoksen 19.4.2023 ja kommentit asetusluonnoksesta toimitettiin virallisen kuulemisen aikana 19.4.-1.6.2023. Asetusluonnoksesta järjestettiin jäsenvaltioiden ja komission välinen puhelinkokous 24.5.2023.

Ensimmäisestä asetusluonnoksesta saadun palautteen perusteella komissio julkaisi toisen asetusluonnoksen 4.8.2023. Toisesta asetusluonnoksesta järjestetään jäsenvaltioiden ja komission välinen puhelinkokous 4.9.2023. Jäsenmaiden kirjalliset kommentit tulee toimittaa komissiolle 4.9.2023 mennessä.

Kansallinen valmistelu

Komission ensimmäistä asetusluonnosta ja luonnosta U-kirjelmäksi (U 10/2023 vp) on käsitelty EU12 kilpailu-, valtiontuki- ja hankintajaoston kirjallisessa menettelyssä 5.5.-12.5.2023. Komission toinen asetusluonnos on ollut EU12 kilpailu-, valtiontuki- ja hankintajaoston kirjallisessa käsittelyssä 8.-21.8.2023. U-jatkokirjelmä on ollut EU12 kilpailu-, valtiontuki- ja hankintajaoston kirjallisessa käsittelyssä 21.-23.8.2023.

Eduskuntakäsittely

Aiemman käsittelyn U-kirjelmä (U 10/2023 vp).

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

Ehdotus ei edellytä suoria muutoksia kansalliseen yritystukilainsäädäntöön. Kansallisen SGEI de minimis ja de minimis –tukirekisterin perustaminen tai EU:n tason keskusrekisterin hyödyntäminen edellyttäisi lainsäädäntömuutoksia.

Asetus on jäsenvaltioissa suoraan sovellettavaa oikeutta. Ahvenanmaan maakunnalla on Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaista lainsäädäntövaltaa elinkeinotoiminnan tukemisen alalla, mutta kilpailun edistäminen kuuluu valtakunnan toimivaltaan.

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella korotetaan asetuksen mukaisen tuen enimmäismäärää, mutta tällä ei ole vaikutuksia kansallisiin tukimäärärahoihin tai niiden jakautumiseen. Käytännössä ehdotus tarkoittaa ainoastaan, että Suomessa voitaisiin myöntää jatkossa SGEI-palveluita tuotaville yrityksille vähämerkityksellistä tukea 700 000 euroa yritystä kohden verrattuna

nykyiseen 500 000 euron enimmäismäärään. Ehdotus voi joustavoittaa valtiontukien myöntämistä kansallisesti joissain tilanteissa. SGEI de minimis -asetusta on kuitenkin hyödynnetty Suomessa vielä hyvin vähän, joten komission ehdotuksen vaikutukset kettaisivat vain yksittäisiä tukia ja tukijärjestelmiä.

Kansallisen tai EU-tason keskusrekisterin perustamisesta koituvia kustannuksia on arvioitu U-kirjelmässä U 95/2022 vp.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

Komission toinen ehdotus asetuksen (EU) N:o 360/2012 muuttamisesta, comp(2023)8372281

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Elisa Fagerström, TEM, elisa.fagerstrom@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/161/2023

Napsauta tähän ja kirjoita kukin tunnus omalle rivilleen

Liitteet Komission toinen ehdotus asetuksen (EU) N:o 360/2012 muuttamisesta

Viite Napsauta tähän ja kirjoita viite